

Силабус
навчальної дисципліни
«Психолого-педагогічна діагностика в спеціальній освіті»
2023-2024 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Логопедія. Спеціальна психологія.
Спеціальність: 016 Спеціальна освіта
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти: I (бакалаврський) рівень

Викладач (і)	СИЗКО Ганна
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=3058
Контактний тел.	+38 (096) 6276600
Е-mail викладача:	sizko71108@gmail.com
Графік консультацій	середа: 16.00 п'ятниця: 13.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
6/180	24	26	130	екзамен

Семестр: 3(денна), 4, 5(заочна).

Мова навчання: українська, англійська

Ключові слова: психолого-педагогічна діагностика, особи з особливими потребами, інклюзивна освіта; спеціальна освіта.

Метою викладання навчальної дисципліни «Психолого-педагогічна діагностика в спеціальній освіті» є розкриття механізмів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими потребами; оволодіння системою знань про методи і методики психолого-педагогічної діагностики; успішне застосування отриманих знань на практиці; озброєння здобувачів I (бакалаврського) рівня вищої освіти знаннями про нормативно-правові, етичні та організаційно-методичні аспекти діагностичної діяльності фахівців закладів спеціальної,

інклюзивної освіти та ІРЦ; формування мотиваційної готовності до майбутньої діяльності корекційного педагога та спеціального психолога.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психолого-педагогічна діагностика в спеціальній освіті» є:

- вивчення науково-методичних основ психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими потребами;
- актуалізація теоретичних і практичних знань здобувачів І (бакалаврського) рівня вищої освіти з області загальної, спеціальної психології, невропатології та патопсихології для оцінки структури порушень розвитку дитини;
- опанування процедурою застосування діагностичного інструментарію в практичній діяльності;
- активізація особистісного та творчого потенціалу майбутнього корекційного педагога та спеціального психолога.

Компетентності та програмні результати навчання:

Загальні компетентності

- ЗК-3.** Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу.
- ЗК-5.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК-9.** Здатність до міжособистісної взаємодії

Спеціальні компетентності

- СК-8.** Готовність до діагностико-консультативної діяльності.
- СК-9.** Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.
- СК-11.** Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

Програмні результати навчання

- РН2.** Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.
- РН4.** Застосовувати для розв'язання складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, з'ясувати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей.
- РН8.** Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.
- РН10.** Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

PH17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи психолого-педагогічної діагностики.

Тема 1. Предмет, завдання, підходи та основні поняття сучасної психодіагностики. Наукова психодіагностика. Прикладна (клінічна) психодіагностика. Історичний розвиток світової психодіагностики. Історія психодіагностики. Сучасні уявлення про порушення психофізичного розвитку людини. Зв'язок психодіагностики осіб з порушеннями розвитку із суміжними галузями психологічних знань (експериментальна психологія, медична психологія, нейропсихологія, патопсихологія, патогенетика, психолінгвістика тощо).

Тема 2. Науково-методологічні основи психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами. Характеристика принципів психолого-педагогічної діагностики. Психодіагностичний метод. Діагностичний мінімум. Основні вимоги до психодіагностичного методу. Значення наукових методів психології для психолого-педагогічної діагностики.

Змістовий модуль 2. Комплексний підхід до обстеження осіб з особливими потребами.

Тема 3. Комплексне психолого-педагогічне вивчення осіб з особливими потребами. Медичне обстеження в системі комплексного обстеження осіб з особливими потребами. Методи та методики. Логопедичне обстеження в системі комплексного вивчення осіб з особливими потребами.

Тема 4. Педагогічне вивчення осіб з особливими потребами. Соціально-педагогічне вивчення мікросоціальних умов та їх вплив на розвиток особистості. Мета, задачі та методи педагогічного вивчення. Освітні труднощі та рівні підтримки осіб з особливими освітніми потребами.

Змістовий модуль 3. Психологічне та нейропсихологічне обстеження осіб з особливими потребами.

Тема 5. Особливості організації психологічного дослідження осіб з особливими потребами. Основні вимоги до особистості психолога. Етичний кодекс психолога. Професійно-етичні принципи у психодіагностиці. Методи психологічного вивчення осіб з особливими потребами. Експериментально-психологічне обстеження осіб з особливими потребами; тестування. Особливості діагностичної роботи працівників психологічної служби з різними цільовими аудиторіями.

Тема 6. Нейропсихологічне обстеження осіб з особливими потребами. Значення та мета нейропсихологічного обстеження осіб з особливими потребами. Інструменти для нейрофізіологічного дослідження. Структура та послідовність обстеження. Важливість нейропсихологічного обстеження для виявлення та реабілітації порушень у розвитку дітей.

Змістовий модуль 4. Диференційна діагностика.

Тема 7. Завдання та значення диференційної діагностики. Значення диференційної діагностики для комплектування спеціальних освітніх закладів та організації корекційно-розвиткової роботи при інклюзивному навчанні і умовах загальноосвітнього простору. Завдання диференційної діагностики. Диференційна діагностика окремих порушень розвитку. Поняття *схожі стани*. Відмежування інтелектуального порушення від схожих станів, як найважливіше завдання діагноста. Відмежування: інтелектуальних порушень від затримки психічного розвитку; інтелектуальних порушень від розладів аутичного спектру; інтелектуальних порушень від тяжких порушень мовлення.

Тема 8. Особливості психолого-педагогічного дослідження осіб з різними порушеннями. Психолого-педагогічне вивчення осіб із порушенням інтелектуального, розвитку. Психолого-педагогічне вивчення осіб із порушеннями слухової функції, зорової функції, опорно-рухового апарату, розладами аутичного спектру та зі складними порушеннями.

Змістовий модуль 5. Особливості психолого-педагогічного вивчення осіб з особливими потребами на різних вікових етапах.

Тема 9. Психолого-педагогічне вивчення дітей першого року життя та дітей раннього віку. Особливості розвитку, рекомендації до психолого-педагогічного обстеження дітей першого року життя. Значення ранньої діагностики порушень розвитку. Психолого-педагогічне обстеження дітей раннього віку (від 1 року до 3). Особливості розвитку, рекомендації до психолого-педагогічного обстеження дітей раннього віку.

Тема 10. Психолого-педагогічне обстеження дітей дошкільного та шкільного віку. Особливості дослідження дітей дошкільного віку (від 3 до 7 років). Особливості розвитку, рекомендації до психолого-педагогічного обстеження дітей дошкільного віку. Психолого-педагогічне обстеження дітей шкільного віку. Особливості розвитку, рекомендації до психолого-педагогічного обстеження дітей молодшого шкільного віку. Психолого-педагогічне обстеження підлітків з порушенням у розвитку. Особливості розвитку. Мета, задачі психолого-педагогічного обстеження підлітків з порушенням розвитку. Особливості процедури психологічного обстеження підлітків. Основні правила планування програми обстеження.

Змістовий модуль 6. Організація та зміст роботи інклюзивно-ресурсного центру.

Тема 11. ІРЦ як державний корекційний заклад в системі спеціалізованої допомоги особам, які мають порушення в психофізичному розвитку, а також проблеми в спілкуванні, поведінці. Задачі ІРЦ: виявлення та психолого-педагогічне вивчення осіб з особливими потребами. Надання індивідуальної корекційно-розвиткової допомоги, визначення освітнього маршруту, психолого-педагогічна підтримка сім'ї в межах діяльності. Індивідуальний супровід.

Тема 12. Ведення документації в ІРЦ. Документи ІРЦ (обов'язкові та додаткові). Нормативні документи. Підготовка документації для представлення в ІРЦ. Умови проведення комплексної оцінки особливостей людини з ООП.

Змістовий модуль 7. Особливості проведення оцінки фізичного та мовленнєвого розвитку осіб з особливими потребами.

Тема 13. Особливості дослідження психомоторного розвитку осіб з особливими потребами. Історія вивчення та розвитку системи психомоторного обстеження. Поняття психомоторної діяльності, дії. Методи дослідження психомоторної активності: шкали моторного розвитку, вивчення рівня розумового розвитку, тести психомоторних здібностей. Експрес-діагностика психомоторного розвитку дітей шестирічного віку. Метрична шкала для дослідження моторної обдарованості у дітей та підлітків (М.І. Озерецького).

Тема 14. Особливості організації обстеження мовленнєвого розвитку осіб різного віку з особливими потребами. Методики обстеження мовленнєвого розвитку осіб різного віку. Критерії мовленнєвого розвитку дитини. Вивчення особливостей комунікативно- мовленнєвого розвитку: комунікативних властивостей мови, когнітивно-лінгвістичних властивостей (розуміння дитиною ситуації спілкування, її емоційного змісту, характеристик учасників спілкування, словникове багатство мови, її граматична правильність, фонетичні властивості мовлення, керування мовленням). Рівні комунікативно-мовленнєвого розвитку. Схема психічних новоутворень, які забезпечують комунікативний розвиток дітей у різних формах спілкування. Основні та додаткові методи логопедичного обстеження особи з мовленнєвими порушеннями. Диференціація мовленнєвих та немовленнєвих порушень. Оформлення висновків обстеження мовлення.

Змістовий модуль 8. Особливості проведення оцінки когнітивної сфери осіб з особливими освітніми потребами.

Тема 15. Особливості діагностики когнітивного розвитку осіб з особливими потребами. Різноманітність діагностичних методів пізнавальної сфери дітей. Методи дослідження сприймання (зорового, слухового, тактильного). Особливості обстеження уваги (стійкості, концентрації, об'єму, розподілу, переключення). Вивчення особливостей пам'яті.

Тема 16. Дослідження процесів мислення осіб з особливими потребами. Визначення рівня розумових здібностей. Тести інтелекту. Розвиток мотиваційної сфери осіб з особливими потребами. Її взаємозв'язок з емоційним розвитком людини. Поняття мотивів і потреби. Малюнкові методики, тест кольорових асоціацій. Анкетування та опитувальники для педагогів та батьків для дослідження агресивних, тривожних та імпульсивних проявів у осіб з особливими потребами.

Змістовий модуль 9. Особливості проведення оцінки емоційно-вольової сфери осіб з особливими освітніми потребами.

Тема 17. Особливості дослідження емоційної сфери осіб з особливими потребами. Визначення та фізіологічні механізми емоцій. Розвиток емоцій у різному віці. Особливості поведінки осіб із порушенням емоційного стану. Основні методи для визначення особливостей емоційного розвитку й оцінювання емоційного стану осіб з особливими потребами.

Тема 18. Особливості дослідження мотиваційної сфери осіб з особливими потребами. Методи діагностики мотиваційної сфери. Вивчення соціальних потреб у дитячому віці. Анкета для батьків для дослідження соціальних потреб (у спілкуванні, в потребі дорослого, у пізнавальних потребах). Малюнковий тест Розенцвейга (дитячий варіант).

Змістовий модуль 10. Особливості проведення оцінки освітньої діяльності осіб з особливими освітніми потребами та міжособистісної сфери.

Тема 19. Особливості проведення оцінки освітньої діяльності осіб з особливими потребами. Педагогічна оцінка. Її значення для організації навчально-виховного процесу. Методи дослідження ефективності дидактичного та виховного процесу. Діагностика оволодіння дітьми передумовами навчальної діяльності. Порівняльна характеристика стану сформованості пізнавальних процесів дітей з особливими потребами (за нозологіями) до початку шкільного навчання. Порівняльна характеристика рівня розвитку емоційно-вольової сфери дітей з особливими потребами (за нозологіями) у шестирічному віці. Компоненти психологічної готовності до шкільного навчання: інтелектуальний, мотиваційний, емоційно-вольовий, соціальний (Л.І. Божович, О.В. Запорожець, Л.А. Венгер). Визначення рівня сформованості «внутрішньої позиції школяра» у дітей старшого дошкільного віку. Самодіагностика особистості і діяльності педагога (оцінка власних можливостей, особистих рис. Методи діагностики процесу виховання.

Тема 20. Дослідження міжособистісної сфери та сімейного виховання. Психологічні характеристики групи(групові потреби, думки, цінності, норми, цілі). Етапи вивчення групи: оцінка групових соціально-психологічних процесів, спілкування, внутрішньоколективну поведінку окремих членів групи, оцінка динамічної структури колективу, оцінка групових соціально-психологічних утворень.

Методи вивчення міжгрупових взаємин між однолітками: соціометричний тест, методики непрямой оцінки взаємин. Особливості вивчення взаємин дошкільника та дорослого. Етапи розвитку взаємин з дорослими у дошкільному віці. Форми вивчення взаємин з дорослим: и опитувальники для дорослих, тест Рене-Жиля. Особливості інтерпретації отриманих результатів. Основні шляхи корекції взаємин.

Змістовий модуль 11. Діагностика посттравматичних стресових розладів та інших психологічних наслідків воєнних конфліктів.

Тема 21. Поняття та особливості перебігу посттравматичного стресового розладу у осіб із особливими потребами. Поняття гострого та посттравматичного стресового розладу. Симптоми та причини виникнення гострого та посттравматичного стресового розладу.

Тема 22. Методи діагностики та допомоги при посттравматичних стресових розладах та інших психологічних наслідках воєнних конфліктів. Основні методи дослідження ПТСР. Метод спостереження в діагностиці психогенній при гострому та посттравматичному стресовому розладі. Метод клінічного інтерв'ю в діагностиці ПТСР. Метод тестів в діагностиці ПТСР. Додаткові методи дослідження психогеній у родині, громаді. Проективні методи дослідження особистості на предмет психічних розладів та психогеній при ПТСР.

Змістовий модуль 12. Програма психолого-педагогічного дослідження осіб з особливими потребами.

Тема 23. Програма психолого-педагогічного дослідження осіб з особливими потребами. Вимоги до складання програми психолого-педагогічного дослідження. Опис наявної проблемної ситуації. Визначення об'єкта і предмета дослідження. Побудова гіпотези, визначення мети, постановка завдань. Обґрунтування вибору методів і методик. Опис психодіагностичного інструментарію. Вимоги до складання аналітичної довідки за результатами психолого-педагогічного дослідження. Структура написання аналітичної довідки. Протокол психодіагностичного обстеження.

Тема 24. Алгоритм складання психолого-педагогічної характеристики на людину з особливими потребами. Необхідність вивчення медичної документації, проведення бесіди з батьками, педагогами перед складанням психолого-педагогічної характеристики. Використання результатів спостереження, бесід з дитиною, даних з індивідуальних карток обліку для складання психолого-педагогічної характеристики. Складання плану обстеження та спостереження за конкретною людиною, збір інформації. План психолого-педагогічної характеристики особи з особливими потребами. Алгоритм складання психолого-педагогічної характеристики на людину з порушеннями розвитку. Оформлення психолого-педагогічної характеристики на особу з особливими потребами (за наданими даними).

Методи навчання:

Освітній процес відбувається за змішаним навчанням та (або) з використанням технологій дистанційного навчання на базі освітніх дистанційних платформ та сервісів, для яких можна використовувати Moodle, Zoom, програму для віддаленого управління комп'ютером Team Viewer або будь-які додатки від Google.

Методи навчання:

словесні: пояснення, розповідь, лекція, бесіда, навчальна конференція, дискусія;

наочні: ілюстрування, демонстрування, відеометод;

практичні: вправи, практичні роботи, дослідні роботи;

Методи стимулювання навчальної діяльності:

метод пізнавальних ігор – моделювання життєвих ситуацій, що викликають інтерес до навчальних предметів, метод створення ситуації інтересу в процесі викладання навчального матеріалу – використання притч, метод створення ситуації новизни навчального матеріалу, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуації успіху в навчанні, стимулювання відповідальності й обов'язку, заохочення й осудження в навчанні;

Активні й інтерактивні методи:

Скрайбінг-презентації, «Plus-minus-interesting» («Плюс-мінус-цікаво») – проведення аналізу певної проблемної ситуації за допомогою таблиці, сторітелінг, рольові ігри, ділові ігри («Компетентність», «НІЛ», «Тендер»), робота в малих групах, круглий стіл, тренінги;

Методи контролю і самоконтролю у навчанні:

метод усного контролю: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване; метод письмового контролю; метод тестового контролю; самооцінювання.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції, семінарські та практичні заняття, консультації.

Упродовж викладання лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції – бесіди і лекції-візуалізації. Лекція – бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє повернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі полілогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти, завдяки чому лектор може оперативно вносити корективи у викладання лекції. У свою чергу, здобувачі вищої освіти мають можливість обмірковувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, дійти самостійно до певних висновків і узагальнень. Лекція-візуалізація являє собою візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання або аудіо-відеотехніки (відео-лекція). Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування візуальних матеріалів, що переглядають студенти.

Протягом проведення семінарських занять передбачено поєднання таких методів навчання, як проведення аналізу певної проблемної ситуації за допомогою таблиці, сторітелінг, рольові ігри, ділові ігри («Компетентність», «НІЛ», «Тендер»), робота в малих групах, круглий стіл, тренінги, дискусійні форми розгляду ситуацій, наукові семінари, реферативні читання, тестування.

В умовах воєнного стану передбачено проведення занять зі здобувачами I (бакалаврського) рівня вищої освіти на платформах ZOOM, MOODLE дистанційно.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

1. Навчально-методичні матеріали з дисципліни «Психолого-педагогічна діагностика в спеціальній освіті» розміщені на сайті університету, на сторінці кафедри, в Moodle.

2. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Психолого-педагогічна діагностика в спеціальній освіті», розробник Сизко Г.І.

3. Презентації до навчальної дисципліни «Психолого-педагогічна діагностика в спеціальній освіті», розробник Сизко Г.І.

Система оцінювання та вимоги:

Поточний контроль є обов'язковим заходом контролю здобувачів вищої освіти. Основним його завданням є оцінка рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи, повноти та якості засвоєння здобувачами навчального матеріалу за темами, змістовими модулями навчальної дисципліни та виконання індивідуальних завдань відповідно до робочої програми навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється викладачами впродовж семестру. Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється здобувачам вищої освіти у журнал академічної групи після кожного контрольного заходу.

Поточний контроль може проводитися у формі фіксованих виступів здобувачів при обговоренні теоретичних питань (з науковими повідомленнями, рефератами), письмового експрес-контролю, перевірки конспектів занять, розв'язання та моделювання професійно зорієнтованих ситуацій, підготовки творчих проєктів, а також у формі тестування. Нарахування рейтингових балів за формами поточного контролю здійснюється за такими *критеріями оцінювання* як: повнота та логічність знань, володіння понятійним апаратом, вміння аргументувати та робити власні висновки; враховується характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо); глибина знань, їх зв'язок з практикою, інтегрування з суміжними дисциплінами; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, вміння планувати діяльність відповідно до програмових вимог, добирати ефективні методи та прийоми відповідно до поставлених завдань, творчо підходити до розв'язання професійно зорієнтованих ситуацій.

Формою **підсумкового семестрового контролю** є екзамен у обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни.

Мінімальний прохідний бал допущення до екзамену – 25.

Максимальна кількість балів, що нараховується за екзамен – 50 балів.

При цьому можливі **два варіанти його складання**:

1) *в усній формі за білетами* у кількості 30 варіантів. Кожний варіант білета включає по три питання: перше та друге – передбачають перевірку засвоєних теоретичних положень, що вимагає від здобувачів вищої освіти глибоких, міцних і усвідомлених знань; третє питання має практичну спрямованість і є перевіркою сформованості результатів навчання, слугує показником професійних умінь доцільного використання навчально-методичного матеріалу;

Критеріями оцінювання на екзамені є:

Бали	Критерії оцінювання
40 – 50	Відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Спостерігається глибоке володіння матеріалом, здобувач висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
15 – 39	Відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
1 – 14	Відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.

2) *у письмовій формі*: передбачено 25 тестових завдань закритого та відкритого типу різного ступеня складності, кожне з яких оцінюється 1 балом (макс 25 балів), а також індивідуальне завдання, що має практичну спрямованість й оцінюється максимально 25 балами.

Загальна кількість балів за вивчений курс для здобувачів освіти денної форми навчання обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю ($10 \cdot 5 = 50$), потім до отриманого показника додаються бали, набрані за теоретичну частину екзамену (усну або письмову) і виконане індивідуальне завдання (макс. 50 балів).

Загальна кількість балів за вивчений курс для здобувачів освіти заочної форми обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю ($2 \cdot 5 = 10$), потім до отриманого показника додаються бали за виконані самостійні роботи (макс. 40 балів) та бали, набрані за теоретичну частину екзамену (усну або письмову) і виконане індивідуальне завдання (макс. 50 балів).

За підсумками навчання здобувач вищої освіти може отримати 100 балів.

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у балах оцінкам за шкалою ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка шкалою ЄКТС для всіх видів підсумкового контролю
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Поточний та семестровий контроль за умов змішаного навчання та (або) з використанням технологій дистанційного навчання може проводитися на базі освітніх дистанційних платформ та сервісів, для яких можна використовувати Moodle, Zoom, програму для віддаленого управління комп'ютером Team Viewer або будь-які додатки від Google.

Список рекомендованих джерел

1. Діагностика особистості: путівник практичного психолога: [довідник] / укладач В.В. Войтко. Кіровоград: КЗ «КОІППО ім. В. Сухомлинського», 2015. 76 с.
2. Грінцова О.М., Терещенко Л.А. Дитяча психодіагностика: навчально-методичний посібник. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2015. 227 с.
3. Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби : [метод, рек.] / авт.-упор.: В. М. Горленко, В. Д. Острова,

Н. В. Сосновенко, І. І. Ткачук ; за заг. ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2018. 106 с.

4. Етичний кодекс психолога. *Психолог*, 2004. № 43 (139). С.1-4 (вкладка).

5. Коваль Л.В. Організаційно-методичний супровід дитини з особливими потребами в умовах інклюзивного ДНЗ: навч.-метод. посібник. Київ: ФОП Симоненко О.І. 2018. 100 с.

6. Компанець Н.М. Моделювання індивідуального розвитку дитини з особливими потребами в умовах інклюзивного ДНЗ: навч.-метод. посібник. Київ: ФОП Симоненко О.І. 2018. 68 с.

7. Максименко Д.С. Мовленнєвий і психічний розвиток дітей раннього віку. Київ: ЦНЛ, 2018. – 192 с.

8. Максимова Н.Ю., Мілютіна К. Л., Піскун В. М. Основи дитячої патопсихології: навч. посібник. Київ: Перун, 1996. 464 с.

9. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. Київ: «Слово», 2009. 464 с.

10. Павелків Р.В. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу: навч. посіб. Київ: Центр навч. літератури, 2013. 296 с.

11. Психолого-педагогічна діагностика розвитку дітей раннього дошкільного віку: Навчально-методичний посібник / За науковою редакцією Л. О. Федорович. Укладачі О. В. Гнітій, І. В. Макаренко, Л. О. Федорович. Кременчук: Християнська Зоря, 2008. 217 с.

12. Стадненко Н.М., Ілляшенко Т.Д., Обухівська А.Г. Методика діагностики відхилень в інтелектуальному розвитку молодших школярів. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2006. 36 с.

13. Стадненко Н.М., Ілляшенко Т.Д., Обухівська А.Г. Психологічна готовність до навчання дітей шестилітнього віку. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2006. 52 с.

14. Терелецька Л.Г. Вікова психологія і психодіагностика: підручник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2013. 608 с.

15. Туріщева Л.В. Діти з особливостями розвитку в звичайній школі / Автор-укладач Л.В. Туріщева. Харків: Основа, 2011. 111 с.

16. Хоменко С.О. Огляд діагностичних методик щодо з'ясування стану розвитку дітей раннього віку. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова*. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2016. № 32(2). С. 213-218.

17. Levitt J.M. Developing a model of disability that focuses on the actions of disabled people // *Disability & Society*. 2017.Vol. 32. P. 735–747. doi:10.1080/09687599.2017.1324764.

18. Basham, J. D., Han, K., Zhang, L., & Yang, S. (2020). Considering the Fourth Industrial Revolution in the Preparation of Learners with and without Disabilities. In M. Yuen, W. Beamish, & V. Solberg (Eds.), *Careers for Students with*

Special Educational Needs. Advancing Inclusive and Special Education in the Asia-Pacific (pp. 31- 46). Springer, https://doi.org/10.1007/978-981-15-4443-9_3.

19. Kapska, A. Y., Bezpalko, O. B., & Vainola R. H. (2001). Aktual'ni problemy sotsial'no-pedahohichnoyi roboty (modul'nyy kurs dystantsiynoho navchannya) [Actual problems of social and pedagogical work (modular course of distance learning)], I. D. Zvereva & G. Laktionova (Eds.). Naukovyy svit.

20. Zolotoverkh, V. V. (2001). Stanovlennya ta rozvytok doshkil'nykh zakladiv dlya ditey z psykhofizychnymy vadamy v systemi spetsial'noyi osvity Ukrayiny [Formation and development of preschool institutions for children with mental and physical disabilities in the system of special education of Ukraine] [Unpublished PhD. Dissertation]. Institute of Defectology of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine.

Допоміжна

1. Баташева Н.І. Особливості діагностики емоційного розвитку дошкільників із затримкою психічного розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: Психологічні науки. 2016. № 6(1). С. 186-190 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvkhp_2016_6%281%29__35 (дата звернення 28.08.2019).

2. Експрес-діагностика в ДНЗ. Комплект матеріалів для практичного психолога. [Уклад. О. Дєдов]. Хотин, 2014. 41 с.

3. Загадковий світ емоцій. Розвиток емоційної сфери дошкільників/ Упоряд. І.В. Молодушкіна. 2-ге вид. Харків: Вид. група «Основа», 2011. 207 с.

4. Карпенко Н.В. Діагностика психічного розвитку дитини в роботі педагога (вчителя, вихователя). Навч. посібник. 2-е вид. Київ: Каравела, 2010. 248 с.

5. Логопедія. Підручник. За ред. М.К.Шеремет. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 376 с.

6. Максименко С. Д, Ільїна Т. Б. До проблеми розробки освітньо-кваліфікаційної характеристики сучасного психолога. *Практична психологія та соціальна робота*. 1999. № 1. С. 2-6.

7. Манова-Томова В. Психологічна діагностика раннього віку. Київ: Вища школа, 1978. 167 с.

8. Мартиненко І.В. Логопсихологія: курс лекцій. Навчальний посібник, 2 вид., виправл. і доповн. Київ: ДІА, 2016. – 116 с.

9. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с.

10. Про типову документацію працівників психологічної служби у системі освіти України: лист Міністерства освіти і науки України від 04.07.2019 № 1/9-477 URL: https://docs.google.com/document/d/1UY_xe_kXCqYFOKgjZjd5xA4-KbSBzIef-qWQoEWugPs/edit (дата звернення 28.08.2019).

11. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для осіб з особливими потребами : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2013 № 607 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF>(дата звернення 28.08.2019).

12. Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України : наказ Міністерства освіти і науки України від 22.05.2018 № 509 URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-psihologichnu-sluzhbu-u-sistemi-osviti-ukrayini> (дата звернення 28.08.2019)

13. Психологічна служба : Підруч. / [В.Г. Панок (наук. ред.), А.Г. Обухівська, В. Д. Островська та ін.]. Київ : Ніка-Центр, 2016. –362 с.

14. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 28.08.2019).

15. Cantwell, J., Muldoon, O., & Gallagher, S. (2015). The influence of self-esteem and social support on the relationship between stigma and depressive symptomology in parents caring for children with intellectual disabilities. *Journal of Intellectual Disability Research*, 59(10), 948-957. <https://doi.org/10.1111/jir.12205>.

Інформаційні ресурси

1. Електронний курс «Психолого-педагогічна діагностика в спеціальній освіті» в Moodle за посиланням: <https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=3058>
 2. <http://www.ikpp.npu.edu.ua/>
 3. <http://www.mon.gov.ua>
 4. http://naps.gov.ua/ua/structure/institutions/social_work/
 5. <https://imzo.gov.ua>
 6. <http://bdpu.org>
 7. <http://npu.edu.ua/ua/>
 8. <https://drive.google.com/drive/folders/12ouTg2rL1RW9xl9QvyuGcWAnZ5mQch>
- v